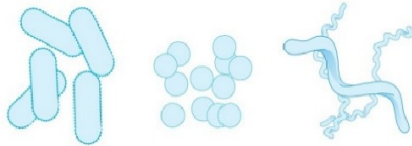

De minsta organismerna 2

[Bakterier fortsättning]

Bakterier delas in i tre grupper efter deras utseende. De tre grupperna är:

• Baciller • Kocker • Spiriller

Baciller – De ser ut som små stavar. Baciller orsakar kikhosta och stelkramp.

Kocker – De ser ut som runda bollar och sitter ihop som på pärlhalsband. Kocker orsakar sjukdomarna halsfluss, lunginflammation och karies.

Spiriller – De ser ut som en mask med en svans vriden i en spiral. Spiriller orsakar mag-sår och kolera.

Bakterier kan vara både bra och dåliga för människor. Trots alla sjukdomar är bakterier nödvändiga för vår överlevnad. En normalstor person består av två kg bakterier. En del finns på huden som ett skydd mot skadliga bakterier. Andra finns i tjocktarmen där de tillverkar vitaminer.

För att skydda mat mot dåliga bakterier så används till exempel kyla (kylskåp), torkning (kryddor, russin), saltning (sill), rökning (korv), syra (ättiksgurka) och hög halt socker (sylt).

Eukaryota (domän) - Den tredje domänen innehåller organismer (växter, svampar, djur, protista) som har en cellkärna.

Protista (rike) - Protista är en gammal benämning på ofta encelliga organismer med cellkärna som inte är ett djur, en växt eller en svamp.

Traditionellt sett har protista delats in i urdjur (djurliknande), alger (växtliknande) och slemsvampar (svampliknande). De har inte delats in efter släktskap utan mer efter vilken roll de har i ekosystemen. Idag håller vetenskapen på att sortera dessa organismer med hjälp av DNA. Det är inte helt klart än men troligtvis kommer gamla riket protista delas upp i 5 nya riken.

Urdjur (djurliknande)

- Urdjur är encelliga djur som kan se väldigt olika ut. De består av en cell med cellkärna. Alltså är urdjur mer utvecklade än bakterier och arkéer. Många förökar sig genom delning och några genom parning. Urdjur är så pass stora att du kan se dem i mikroskop om du undersöker en vattendroppe. Några av de vanligaste urdjuren är amöbor och toffeldjur. En vanlig sjukdom orsakad av urdjur är malaria.

Alger (växtliknande) - Alger kan vara från enkla encelliga växter till komplexa flercelliga växter upp till 60 meter långa. De har sporer, klorofyll och lever oftast i vatten.

Slemsvampar

(svampliknande) - Finns i hela världen. De är mer släkt med djur än svamp men räknas ändå ofta, lite slarvigt, in i svampriket.

Begrepp och svåra ord:

Urdjur, kocker, spirill, bacill, alger, slemsvampar

De minsta organismerna del 2

Begrepp:	Förklaring:
Urdjur	
Kocker	
Spirill	
Bacill	
Alger	
Slemsvamp	

Rätt	Fel	1. De minsta organismerna. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		Den farligaste sjukdomen som orsakas av bakterier är förkylning.
		Alla bakterier är dåliga för människan.
		För att skydda mat från bakterier bör du lägga den i kylskåpet.
		Det bor väldigt många bakterier på och i människokroppen.
		Bakterier var en av de första organismerna som utvecklades på jorden.

Rätt	Fel	2. De minsta organismerna. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		Bakterier delas i tre grupper: kocker, baciller och spiriller.
		Blågröna bakterier kallas en slags bakterie som har fotosyntes.
		Bakterier förökar sig genom delning.
		Bakterier har dubbla cellkärnor.
		I en otrevlig miljö för bakterierna kan de sluta sig i sporer (och vänta på bättre tider).